

ALMODOVAROVA TEOREMA

ANTONI KAZAS ROS

ALMODOVAROVA TEOREMA
roman

Mono i Manjana
2009.

Naziv originala
Antoni Casas Ros, Le théorème d'Almodóvar
Copyright © 2008. Antoni Casas Ros

Izdavač
Mono i Manjana

Za izdavača
Miroslav Josipović
Nenad Atanasković

Urednik
Tatjana Bižić

Prevela
Izabela Nikodijević

Lektura
Silvana Novaković

Korice
Natalija Petrović

Tehnički urednik
Goran Skakić

Priprema za štampu
Ljiljana Pekeč

Štampa
Elvod-print, Lazarevac

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

KAZAS Ros, Antoni
Almodovarova teorema : roman / Antoni Kazas Ros ; prevela Izabela Nikodijević. –
Beograd : Mono i Manjana, 2009 (Beograd : Elvod-print). – 108 str. ; 20 cm

Prevod dela: Le théorème d'Almodóvar / Antoni Casas Ros.

ISBN 978-86-7804-188-4
COBISS.SR-ID 156784396

Mojoj majci

„U središtu praznine, postoji jedna druga svetkovina.“

ROBERTO HUARUZ

Trajanje živi samo u obliku jednog slučaja¹

Zamišljam da je čitav kosmos sastavljen od neobičnih prekida. Pomorandža bi se mimoilazila s jednačinom, drvo s leptirom, nosorog sa igračicom flamenka, a ja bih, sa svojim razigranim, rasutim kvarkovima uživao u tim nenadanim susretima. Za bestežinska tela nema umora. Zglobovi ostaju savitljivi. Videli bismo otmene starce kako se zaljubljuju u fetus koji bi se kolebao, još uvek androgin. Prilike za susrete bi se umnožavale do beskonačnosti. Sve to bi moglo stati u jednačinu. Mogao bih da napišem delo u kome bih ismevao najosnovnije socijalne, političke i međuljudske principe: „O kolebljivosti tela“. Avantura, ona prava! Celokupna psihološka problematika bila bi dovedena u pitanje. Nakazni egocentrični stav bi eksplodirao. Od same nemogućnosti da se stvori veza koja bi trajala duže od hiljaditog dela sekunde svaka bi veza postala lagana poput albatrosovog pera. Bića bi konačno znala da nema samoće, zadataka, sudbine, prošlosti ni budućnosti. Prekid osećanja i želja, polni organi bi se naslađivali time da ih uvek okružuje trajanje. Filozofi bi se jednostavno izražavali, što nije njihova specijalnost! Ah! Ta jednostavnost kakvu malo ko poznaje, filozofi i oni ostali, a kojoj ja težim! Bio bi

---

¹ U naslovima poglavlja citira se Njutn – delo *O gravitaciji* uz delo *O kretanju tela*, s latinskog prevela Mari-Fransoaz Bijarne i Fransoa de Gant, izdavač Galimar, 1995.

to u neku ruku matematički raj. Eto na šta trošim svoje vreme. Ta vrsta sanjarenja me ushićuje u najvećoj mogućoj meri. Dešava mi se da na svojoj terasi potpuno okrenutoj ka jugu, s pogledom na đenovsku luku, provedem sedam ili osam sati bez ijednog pokreta, osim kretnje ruke koja prinosi i odlaže bocu konjaka.

Noćas sam se probudio oko tri sata ujutru obuzet srećom koju nikada ranije nisam osetio. Takvu sreću je osetio Njutn kada je jabuka pala i on tako slučajno otkrio privlačnu silu Zemlje: počeu da pišem autobiografiju jedne duše a ne autobiografiju tela. Čini se da Njutn nikada nije pričao o toj epizodi s jabukom – bez sumnje ju je iskovao Volter, ali nije ni važno. Zemljina privlačnost, privlačnost koju svako telo ima nad svakim drugim telom, slučajni susreti predmeta, automobil koji se sudario s drvetom, na primer, čine ono što mi je preokrenulo život.

Već petnaest godina me niko nije video. Da biste imali život, potrebno vam je lice. Moje je uništio jedan udes i sve je stalo te noći kada mi je bilo dvadeset godina. Moj prvi susret s Njutnom. Od tada sam počeo da čitam, strasno, jer nisam imao bogzna šta drugo da radim. Od *Vita nove* do *Divljih detektiva*, nisam propustio nijedno autobiografsko delo. Ona predstavljaju značajan deo moje biblioteke prenatrpane latinoameričkim, španskim, katalonskim romanom. Nemam ništa protiv pesnika. Huarozu stvarno obožavam. Već nekoliko godina mnogo maštam o tome da pišem, kao da želim da se u svojoj biblioteci udenem između dve knjige, između Kazanove i Selina, ali me je sujeverje u tome sprečilo. Čovek bez lica je neodređena zamenica.

Čini se da je autobiografija priča o jednom ispunjenom životu. Sled postupaka. Izmeštanje tela kroz prostor-vreme. Pustolovine, zločini, radosti, patnje i kraj. Moj pravi život počinje od kraja. Dvadeset godina se ne računa kada ne znamo da će sve tu stati. Međutim, nemam nameru da napišem prvi roman da bih pričao o svojim ljubavima, svojim nestalnim strepnjama, svom nemiru, pijanim noćima. Bolje je onda čitati o životu Džeksona Poloka

ili o Njutnu. Pišem samo da bih razumeo kako se neka druga svetkovina može naći u središtu praznine.

U početku sam verovao lekarima. Ali rekonstruktivna hirurgija nije uspela da ukloni kubistički izgled mog lica. Pikaso bi me omrznuo jer sam negacija njegovog izuma. Skoro da možemo poverovati da me je i on sreo na stanici u Perpignanu – po Daliju, centru univerzuma. Ja sam pomerena slika koja bi mogla da podseća na lice. Od nesreće, niko me – izuzev dece, čija je opčinjenost čudovištima dobro poznata – nije gledao duže od tri sekunde.

Kada su se kola te noći zabila u platan, Sandra je umrla. Njena koža je poslednja koja je dodirnula moju, a njen pogled, poslednji zaljubljeni pogled, ono zbog čega su mi se zenice raširile. Upravo je bila skinula sigurnosni pojas kako bi mogla da mi spusti glavu na bedro, kada se isprečio jelen, hipnotisan svetlima kao što sam ja bio hipnotisan njegovim mitskim izgledom. Auto je naglo promenio pravac i to je bilo fatalno. Bili smo pijani, upravo smo se vraćali s proslave povodom moje diplome iz matematike. Kada sam se probudio iz kome, počeo je novi život. Dugo iskustvo samoće, i to sve zbog jelena koji je istrčao iz šume dok mu je iz nozdrva izbijala para.

Imao sam sve što mi treba da bih bio uspešan. Moji profesori su mi predviđali najsjajnijiu budućnost jer sam imao prirodni dar za matematiku, što mi je omogućavalo da ponekad dosegnem nivo razumevanja daleko iznad fakultetske diplome. Danas dajem časove matematike preko interneta i obavljam sitne računovodstvene poslove. To mi omogućava da živim i da ne namećem svoje lice.

Tog jutra, 4. septembra, počeo je moj novi život. Jedno od mojih retkih zadovoljstava dotada su bile česte selidbe. Otkrivanje novog grada. Živeo sam u Barseloni, Nici, Napulju, a danas živim u Đenovi. Moj otac je rođen u Kataloniji. Majka mi je iz Pijemonta. Moj odlazak ka jugu je genetski. Jedan element je dovoljan:

miris, krajolik, zvuk, da bih se osetio kao kod kuće. Majka je bila profesor matematike, otac inženjer. Nisu uspeli da reše svoju životnu jednačinu. Strast nije uspela da nadjača njihovo političko razmimoilaženje. Majka mi se vratila u Torino, otac u Perpinjan. Ja moram da gledam u more, beskraj, velike putničke brodove.

Živim blizu luke. Ali trebalo bi da živim u Veneciji. Tamo bih skoro preko cele godine mogao da nosim masku. Ljudi bi me smatrali čudakom, videli bi u meni nekoga ko se prepustio karnevalskom ludilu i ko to ludilo produžava sve dok mu se karnevalska maska ne raspadne od kiše. Sećam se da sam na televiziji video emisiju u kojoj je Aragon imao belu masku. Uvek sam bio zadivljen tim spojem lakomislenosti i hrabrosti.

Sve što imam, osim knjiga, može stati u jedan kofer. Kada mi se odeća pohaba, ja je bacim i kupim novu. Kada se selim, iznajmim mali kamion koji se preobrazi u biblioteku. Mogao sam da budem švercer. Niko ništa ne sme da me pita niti da mi se obrati. Moji đaci me prate i ne znajući da se neprestano selim. Danas težim većoj lakomislenosti. Kada bih mogao da ostavim svoju biblioteku nekoj ustanovi, da odem srca laganog poput mojih kofera! Naredna etapa nemaštine.

Kada nestane potreba za posedovanjem nekog bića, predmeti gube emotivnu vrednost. Imam ih ipak nekoliko: fotografije kada sam bio dete i mladić – lep, setan pogled onoga koji, čini se, već ne veruje u svet što mu se tka, taj svet odakle je nepredviđeno proteran. Ta tužna prava linija više ne postoji kada se posmatra more, čija se kriva vidi golim okom. Možda je to razlog moje vezanosti za široka vodena prostranstva i za nebo. Moj otac je bio prava linija, moja majka kriva.

Stari bakarni durbin, kupljen u nekoj prodavnici u luci, najvažniji je komad mog blaga. Uvek sam zahvaljivao nebesima što nisam izgubio neko čulo. Možda je to moja sreća. Kada ne možemo ništa da učinimo, osetljivost se povećava i otvara jedan novi prostor, manje precizan, u kome možemo osećati, isprobati, videti i sanja-